

DOMÈNEC UMBERT

ÀLEX SUSANNA GUANYA EL PREMI JOSEP PLA AMB EL DIETARI «QUADERN VENECIÀ»

Evocar Venècia

El premi de narrativa Josep Pla, que atorga l'editorial Destino de Barcelona, ha recaigut en la seva edició de 1989 en el poeta i editor Àlex Susanna pel seu dietari «Quadern venecià».

Vicenç Llorca

Àlex Susanna va nèixer a Barcelona el 1957. Molt aviat es va donar a conèixer com a poeta i entre els darrers títols publicats cal destacar *Memòria del cos* (Premi Palol, 1980), *Els dies antics* (prologat per Marià Manent), *El darrer sol* i *Palau d'hivern*, finalista en la passada edició del Premi Nacional. El seu pròxim llibre, però, no serà de poesia, sinó un dietari que cal comprendre com una lenta aproximació de l'autor cap a la creació novel·lística.

—Després del seu darrer llibre de poesia, *Palau d'hivern*, s'estrena en el camp narratiu amb un dietari que es titula *Quadern venecià*. Però, ¿per què Venècia en aquesta etapa de la seva obra?

—Vaig estar de lector universitari a Venècia durant un any en què, gràcies a les poques classes que tenia, vaig tenir molt de temps per llegir, escriure, passejar... Això va fer que Venècia fos el tema bàsic d'aquests dos llibres que esmenta, però, a més, va significar un pretext per conèixer una nova cultura, una nova llengua, alguns escriptors italians... I aquestes ciutats meravelloses que envolten Venècia com Trieste, Verona, etc.

Va ser un moment en què vaig viatjar també a Anglaterra. Això fa que hagi escrit un dietari molt heterogeni. Perquè la gràcia és la llibertat total que et permet: escriure del que vols i de la manera que vols.

—¿Hi ha alguna estructura a part de la temporal que ofereix el mateix gènere?

—Cada dia té el seu propi desenvolupament i ritme temàtic. De vegades, trobem un passeig per la National Gallery, o una conversa amb Dürrenmatt a Sicília, per posar dos exemples.

—¿És important el jo líric en el *Quadern Venecià*?

—És un jo que adopta diferents màscares. La component poètica n'és una, encara que no l'única. En tot cas, hi faig referència a les diferents fases creatives que desemboquen en *Palau d'hivern*. Aquest llibre, doncs, és també la història de *Palau d'hivern*...

—¿Creu que hi ha un tema principal?

—No ho sé. Suposo que reflecteixo en el fons la meua manera de ser, fonamentalment curiosa per la vida, l'art i la literatura. I m'agradaria que a través del dietari s'encomanés al lector una certa energia, unes certes ganes de fer coses en els dos àmbits de la literatura i la vida.

—¿Per què va triar la forma d'un dietari i no la d'una novel·la? ¿Hi va haver alguna opció final en aquest sentit?

—Sí, perquè durant la meua estada també vaig escriure un text narratiu d'una cinquantena de pàgines dins la línia de Thomas Bernhard. Així, doncs, fruit d'aquella estada, tinc tres materials: el poètic (*Palau d'hivern*), el dietari (*Quadern venecià*) i aquest text narratiu que es diu *La ciutat dels extrems*. En aquests moments, encara estic dubtant si incloure'l en el llibre o no.

—¿Quins són els models literaris que ha seguit en aquest llibre?

—Un escriptor no agafa models literaris. El que té al llarg de la seva obra són diàlegs implícits amb altres escriptors. En el fons, l'escriptor sempre s'està adreçant a un lector concret i té al darrere algun altre escriptor que el mira de reüll, el vigila. Per tant, no hi ha models literaris clars i conscients. Ara bé, el que sí que hi ha són moltes lectures.

—¿Té en projecte alguna obra narrativa més, o considera *Quadern venecià* com un parèntesi dins la seva obra poètica?

—Bé, el premi Josep Pla el que fa és engrescar-me perquè sempre he tingut una mica de vocació narrativa. Si disposés de temps, cosa que no tinc, em tancaria a escriure una novel·la de la qual ja tinc el tema —i que, evidentment, no explicaré—. En el moment que disposi d'un any amb prou hores lliures, m'hi penso dedicar. Quant a si considero que un poeta se'n surt com a narrador i viceversa, crec que és difícil pronunciar-se. Però, si més no, he realitzat aquest pas intermedi del dietari que, d'altra banda, he cultivat gairebé al mateix temps que la poesia, el que passa és que no ho havia donat a conèixer. Des de fa uns anys, escric amb regularitat un dietari per fixar certes converses que he tingut amb escriptors com Manent, Vinyoli, Valverde, Bial Bonet, Gil de Biedma, Foix..., pel que fa als autors d'aquí. I les que he tingut amb escriptors estrangers. D'aquesta manera, el dietari va nèixer perquè m'adonava que, en un gran percentatge, si aquestes converses no eren fixades, les engoliria l'oblit.

—Realment, és una persona molt polifacètica, ja que desenvolupa tasques alhora d'editor, professor i escriptor. Però, al capdavall, ¿quina d'aquestes activitats és la que el realitza més?

—Jo em sento abans que res escriptor. En un sentit ben ampli perquè, al mateix temps que començava a escriure poesia, escrivia també prosa i crítica literària. Per això, considero que la meua feina de professor i d'editor és complementària. □